

Niðurstöður skýrsluhaldsársins í nautakjötsframleiðslunni 2022

Niðurstöður skýrsluhaldsársins í nautakjötsframleiðslunni 2022 hafa verið reiknaðar og birtar á vef Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins, www.rml.is. Hér verður farið yfir helstu tölur úr uppgjörinu.

Guðmundur Jóhannesson.

Sigurður Kristjánsson.

Undir árslok 2018 var byrjað að birta uppgjör fyrir nautakjötsframleiðsluna og nær það uppgjör til þeirra bóna þar sem haldnar eru holdakýr. Enn er þetta yfirlit þó þeim annmörkum háð að niðurstöður ná ekki yfir þær holdakýr sem eru á búum þar sem um er að ræða mjólkurframleiðslu.

Þetta hefur sína kosti og galla. Kosturinn er sá að uppgjörin tekur til sérhæfðra bóna með holdakýr en gallinn er á hinn bóginn sá að ekki eru allar holdakýr með í uppgjörinu.

Skýrsluhald nautakjötsframleiðslunnar árið 2022 nær til 126 bóna og þar af er að finna holdakýr af erlendu kyni á 96. Búunum fjölga um fjögur milli ára en búum þar sem er að finna holdakýr af erlendu kyni fjölga um fimm. Kýr á þessum búum voru við uppgjör ársins 3.352 talsins, sem er fjölgun um 191 kú frá árinu áður. Meðalfjöldi kúa á bú var 26,6 samanborið við 25,9 árið áður og reiknast þessar kýr yfir í 25,9 árskýr á bú en þær voru 23,7 árið 2021. Alls var um að ræða 2.910 burði á þessum búum á árinu 2022 sem jafngildir 0,87 burðum/kú. Þetta er fjölgun um 341 burð og samdráttur um 0,06 burði á kú milli ára.

Kjötframleiðsla og flokkun ársins 2022

Heildarframleiðsla ársins á þessum 126 búum nam um 885 tonnum sem er aukning um 201 tonn milli ára. Þetta þýðir að þessi bú framleiða nálægt 18% alls nautgripakjöts á landinu. Meðalframleiðsla á bú var 7.023 kg en heildarfjöldi slátraðra gripa var 3.557. Sambærilegar tölur frá fyrra ári eru 5.607 kg og 2.639 gripir. Meðalfallþungi kúa

frá þessum búum var 214,0 kg, en hann reyndist 216,5 kg árið áður og meðalþungi ungneyta var 257,8 kg en þau vógu til jafnaðar 267,6 kg 2021. Til jafnaðar var ungneytunum fargað 727,8 daga gömlum eða 11,3 dögum yngri að meðaltali en á árinu 2021. Þetta jafngildir vexti upp á 335,6 g/dag, sé reiknað út frá fallþunga, en sambærileg tala frá fyrra ári var 347,6 g/dag. Til samanburðar var slátrað 10.166 (9.556) ungneytum á landinu öllu sem vógu 251,5 (255,6) kg að meðaltali við 747,7 (750,6) daga aldur. Tölur innan sviga eru frá 2021. Þessi sérhæfðu bú sem yfirlitið nær til ná því gripunum heldur þyngri við lægri aldur að jafnaði eins og verið hefur undanfarin ár. Heilt yfir eru ungneyti léttari en árið áður enda alin heldur færri daga.

Ef litið er á flokkun gripanna var meðalflokkun ungneyta á þessum búum 5,5 (5,6) á meðan meðalflokkun ungneyta yfir landið er 4,7 (4,6). Flokkun er því mun betri til jafnaðar á sérhæfðu búunum, rétt eins og árið áður. Rétt er að hafa í huga að meðalflokkun er reiknuð þannig að flokkunum er gefið tölugildi þar sem P = 2, O = 5, R = 8, U = 11 og E = 14. Meðalgripurinn á búunum í yfirlitinu er því nálægt því að flokkast í O.

Frjósemi

Á árinu 2022 fæddust 2.910 kálfar á sérhæfðu kjötframleiðslubúunum og reiknast meðalbil milli burða 465 (452) dagar. Bil milli burða er því nálægt 15,5 mánuðum sem er töluvert lengra en svo að meðalkýrin nái einum burði á ári. Framleiðsla nautakjöts með holdakúm verður tæpast arðbær hérlendis nema að þessi þáttur taki breytingum til batnaðar. Við þetta bætist að hlutfall dauðfæddra kálfa við 1. burð er 16,7% (16,2%), 5,5% (5,0%) við aðra burði og vanhöld frá 0-6 mánaða 3,4% (3,0%) þannig að fjöldi kálfa til nytja verður töluvert langt innan við kálf á kú á ári. Tölur í svigum hér eru frá fyrra ári.

Sæðingum á þessum búum fækkar aðeins frá fyrra ári og eru þær undantekning en ekki regla. Þannig voru sæddar 512 kýr á árinu 2022 samanborið við 551 kú árið áður. Hlutfall sæddra kúa lækkar því í 15,3% úr 17,4%. Af þessum 512 sæddu kúm voru 292 af erlendu kyni. Til jafnaðar voru

Uppgjör fyrir síð. 12 mán.	Vesturland og Vestfirðir	Norðurland vestra	Norðurland eystra og Austurland	Suðurland	Landið allt
Fjöldatölur					
Fjöldi bóna með kýr til kjötframleiðslu	25	36	20	45	126
Fjöldi bóna með holdakýr af erl. kyni	19	28	18	31	96
Fjöldi kúa	733	895	397	1.327	3.352
Meðalfjöldi kúa á bú	29,3	24,9	19,9	29,5	26,6
Árskýr á bú	31,1	24,3	18,7	27,3	25,9
Fjöldi burða	552	782	325	1.251	2.910
Meðalfjöldi burða á bú	22,1	21,7	16,3	27,8	23,1
Fjöldi 1. kálfs kúa	175	275	130	368	948
Fjöldi kvigna eldri en 24 mán.	244	147	59	291	741
Endurnýjunarhlutfall	23,9	30,7	32,7	27,7	28,3
Hlutfall kúa með förgunarástæðu	98,5	100,0	98,1	97,4	98,3
Kjötframleiðsla síð. 12 mán.					
Fjöldi slátraðra gripa	890	884	555	1.228	3.557
Hlutfall með sláturgögn	98,3	93,6	94,2	91,8	94,2
Meðalframleiðsla á bú	8.341,3	6.707,9	6.751,5	6.663,0	7.022,9
Meðalþungi					
Kýr	208,1	225,2	213,0	210,9	214,0
Ungneyti	239,6	284,8	250,0	255,3	257,8
Meðalflokkun					
Kýr	4,1	4,4	3,1	3,6	3,8
Ungneyti	5,0	6,4	4,8	5,7	5,5
Meðalaldur við slátrun					
Kýr	1.745,1	2.557,4	2.798,5	2.096,7	2.229,1
Ungneyti	726,1	751,7	732,7	708,2	727,8
Vaxtarhraði, g/dag	309,4	364,2	321,7	341,3	335,6
Oll bú Ungneyti 12 - 30 mán.					
Fjöldi	1.716	1.809	2.843	3.798	10.166
Meðalflokkun	4,3	5,4	4,3	4,8	4,7
Meðalþungi	232,8	270,2	254,4	248,9	251,5
Meðalaldur	746,7	762,2	741,4	745,9	747,7

Heilsufar síð. 12 mán.					
Hlutfall með sjúkdómaskráningu	28,3	1,0	10,8	6,6	10,1
Kýr					
Fjöldi sjúkdómstíffella á árskú	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Bráðadauði/slys, hlutfall	0,5	0,2	0,5	1,9	1,0
Kálfar					
Hlutf. dauðra og dauðf. við 1. burð	9,9	21,4	12,2	17,7	16,7
Hlutf. dauðra og dauðf. aðrir burðir	3,1	4,4	7,3	6,9	5,5
Hlutf. dauðra á 1-180 daga	2,9	3,3	6,5	2,8	3,4
Frjósemi síð. 12 mán.					
Fjöldi fæddra kálfa	552	782	325	1.251	2.910
Bil milli burða	452	433	448	498	465
Aldur við 1. burð	32,5	26,8	29,6	29,8	29,6
Fjöldi sæðinga	73	174	101	333	681
Fjöldi sæddra kúa	48	141	80	243	512
Fjöldi sæddra holdakúa	16	67	57	152	292
Sæðingar á kú	1,5	1,2	1,3	1,4	1,3
Dagar frá burði til 1. sæðingar	109,6	97,7	131,9	97,2	104,3
Hlutfall kálfa undan sæðinganautum	8,9	19,9	20,3	21,7	18,7

Tafla 1: Ársuppgjör nautakjötsframleiðslunnar 2022,

Heimild og töflur / Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins

kýrnar sæddar 1,3 (1,4) sinnum og að meðaltali liðu 104,3 (121,0) dagar frá burði til 1. sæðingar.

Þær kýr sem eru sæddar þetta löngu eftir burð munu ekki bera með 12 mánaða millibili en þó hafa mál færst til betri vegar hvað þetta snertir. Tilkoma Angus-sæðis frá Naut- griparæktarmiðstöð Íslands jók notkun sæðinga milli 2020 og 2021 en nú virðist ákveðnum toppi náð. Spurningin er hvort notkun sona

Angus-sæðinganautanna og þeirra sjálfra heima á búunum hefur ekki orðið umtalsverð áhrif.

Hlutfall fæddra kálfa undan sæðinganautum nær ekki nema 18,7% en hefur þó hækkað umtalsvert milli ára en á árinu 2021 var hlutfall þeirra 15,3%.

Það er þó ljóst að erfðafnið úr Angus nær meiri dreifingu en þessar tölur segja til um enda hlýtur greinin að horfa til meiri

vaxtarhraða, betri flokkunar auk betri móðureiginleika. Við val nauta fyrir fósturvísaflutningana frá Noregi hefur verið horft sérstaklega til þessara þátta enda hafa þeir hvað mest áhrif á afkomu greinarinnar.

Ef framleiðsla nautakjöts með holdakúm á að verða arðbær hérlendis verður að gera verulegt átak varðandi frjósemi og notkun sæðinga. Bil milli burða er alltof langt en grundvallarforsenda þess

Þyngsta ungneytið sem slátrað var á árinu var naut nr. 1204 í Nýjabæ undir Eyjafjöllum. Þessi gripur var holdablendingur, 63% Angus, 33% íslenskur og 4% Limousine, undan Visi-ET 18400 sem hér sést ásamt Jóni Erni Ólafssyni, bónda í Nýjabæ, í hópi kúa.

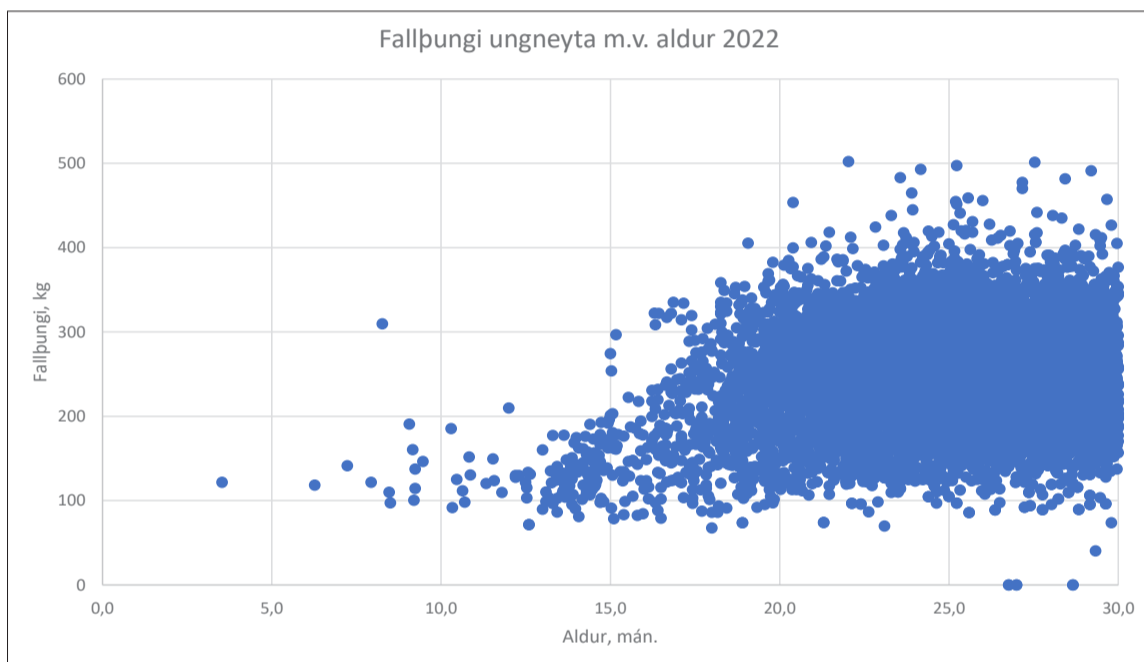
Mynd / ghp

Tafla 2. Þyngstu ungneйти á árinu 2022 (yfir 470 kg fall)

Gripur	Bú	Faðir	Stofn	Aldur, mán.	Þungi, kg	Flokkun
1204 (naut)	Nýibær	Vísir-ET 18400	AA x IS x Li	22,0	502,2	UN U+3-
1180 (naut)	Hofsstaðasel	Vísir-ET 18400	AA x IS x Li	27,5	501,1	UN U2+
1166 (naut)	Hofsstaðasel	Draumur-ET 18402	AA x IS x Li	25,2	497,4	UN U3-
0474 (naut)	Stóra-Fjarðarhorn	Lindi 95452	Li x AA x IS	24,2	492,7	UN U3
1338 (naut)	Breiðaból	Arður 95402	AA x IS	29,2	491,2	UN U3
1143 (naut)	Nýibær	Draumur-ET 18402	AA x IS x Li	23,6	482,9	UN U3+
1344 (naut)	Breiðaból	Arður 95402	AA x IS	28,4	481,5	UN U3-
0319 (naut)	Saurbær	Draumur-ET 18402	AA x IS	30,0	481,1	UN U2
0012 (naut)	Mýrar	Álfur 95401	AA x IS	30,0	479,9	UN U3-
0636 (naut)	Minni-Akrar	Rúgur 84666	Ga x AA x Li	27,2	477,4	UN U3
1200 (naut)	Hofsstaðasel	Draumur-ET 18402	AA x Ga x Li	27,2	470,1	UN U3-

Tafla 3. Ungneйти með mestan daglegan vöxt á árinu 2022 (tíu efstu)

Gripur	Bú	Faðir	Stofn	Aldur, mán.	Þungi, kg	Flokkun	Vöxtur, g fall/dag
1204 (naut)	Nýibær	Vísir-ET 18400	AA x IS x Li	22,0	502,2	UN U+3-	729,5
0938 (naut)	Svertings-staðir 2	Draumur-ET 18402	AA x Li x IS	20,2	453,4	UN U3-	708,2
0065 (naut)	Reykir	Draumur-ET 18402	AA x IS	19,1	405,4	UN U2+	673,8
1143 (naut)	Nýibær	Draumur-ET 18402	AA x IS x Li	23,6	482,9	UN U3+	654,7
0474 (naut)	Stóra-Fjarðarhorn	Lindi 95452	Li x AA x IS	24,2	492,7	UN U3	652,0
1166 (naut)	Hofsstaðasel	Draumur-ET 18402	AA x IS x Li	25,2	497,4	UN U3-	630,6
0689 (naut)	Lækjartún	1653062-0654 (IS x Li x Ga x AA)	Ga x Li x AA x IS	16,9	335,1	UN U2+	622,7
1350 (naut)	Hvammur	Draumur-ET 18402	AA x IS	20,4	399,8	UN U3+	620,6
1126 (naut)	Nýibær	Angi 95400	AA x IS	23,9	464,8	UN U3+	620,4
1321 (naut)	Hvammur	Draumur-ET 18402	AA x IS	21,5	418,1	UN U3+	618,2

að þessi grein geti náð meiri arðsemi hlýtur að vera sú að hver kýr skili sem næst einum lifandi kálfi á hverju ári.

Þá eru ónýttir möguleikar til þess að auka vaxtarhraða og kjötgæði með meiri og markvissari notkun sæðinga og tækifæri til að gera betur en nú er. Þá eiga menn að varast mjög að nota hvert og eitt naut í mjög langan tíma á hverju bú. Tvö til þrjú ár hlýtur að teljast hámarksnotkunartími hvers nauts á hverju og einu bú.

Mestur þungi og vöxtur

Þyngsta ungneйтиð sem slátrað var á árinu var naut nr. 1204 í Nýjabæ undir Eyjafjöllum. Þessi gripur var holdablendingur, 63% Angus, 33% íslenskur og 4% Limousine, undan Vísir-ET 18400 og vó 502,2 kg er honum var slátrað við 22 mánaða aldur. Hann flokkaðist í UN U+3-. Í töflu 2 má sjá þau ungneйти sem náðu yfir 470 kg fallþunga á árinu 2022 en þau voru ellefu talsins og

frá sjö búum. Í þessu sambandi er rétt að minna á að ungneйти eru gripir sem fargað er við 12-30 mánaða aldur.

Allir þessir gripir hafa náð sérlega miklum vexti og þar með þunga og athygli vekur að þarna skila bæði Vísir-ET 18400 og Draumur-ET 18402 ákaflega góðu.

Guðmundur Jóhannsson
og Sigurður Kristjánsson,
starfsmenn RML.

Hörgársveit

Dalvíkurlína 2, Hörgársveit, reiðleiðir og göngu- og hjólaleiðir, auglýsing aðalskipulagstillögu

Sveitarstjórn Hörgársveitar samþykkti á fundi sínum þann 15. desember 2022 að vísa aðalskipulagstillögu fyrir strengleið Dalvíkurlínu 2 í auglýsingu skv. 31. gr. skipulagslaga nr. 123/2010. Í aðalskipulagstillögunni felst að strengleið Dalvíkurlínu 2 innan marka Hörgársveitar ásamt helgunarsvæði hennar eru færðar inn á aðalskipulag Hörgársveitar og jafnframt eru reiðleiðir og göngu- og hjólaleiðir uppfærðar. Skipulagstillagan tekur til framkvæmda sem tilgreindar eru í lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021

Skipulagstillagan og umhverfismatsskýrsla Dalvíkurlína 2 – 66 kv jarðstrengur á milli Akureyrar og Dalvíkur eru aðgengilegar á sveitarskrifstofu Hörgársveitar, Þelamerkurskóla 604 Akureyri, milli 26. janúar 2023 og 6. mars 2023 sem og á heimasíðu sveitarfélagsins, horgarsveit.is. Þeim sem telja sig eiga hagsmuna að gæta er hér með gefinn kostur á gera athugasemdir við skipulagstillögunar til mánudagsins 6. mars 2023. Athugasemdir skulu vera skriflegar og skulu berast til Skipulags- og byggingarfulltrúa Eyjafjarðar, Skólatróð 9, Hrafnagilshverfi, 605 Akureyri, eða í tölvupósti á netfangið sbe@sbe.is.

Skipulagsfulltrúi

Magnús Leópoldsson lögg. fasteignasali

FASTEIGNAMIDSTÖÐIN

Hlíðasmára 17, 201 Kópavogi - Sími: 550 3000 Fax: 550 3001

Áhugaverðar jarðir

JARDIR.IS

fasteignamidstodin@fasteignamidstodin.is - www.fasteignamidstodin.is

Þorralblót og skemmtanir um allt land

Davíð og Stefán eru syngjandi veislustjórar
stefanhelgi@gmail.com eða s. 896-9410.

NÝ VERSLUN VAGNHÖFÐA 7

Opnum 1. febrúar

VINNUPALLAR EHF

Vagnhöfða 7, 110 Reykjavík - s. 787 9933
vpallar@vpallar.is - www.vpallar.is

EYJALIND GRAMMER

Sæti og varahlutir í

- Lyftara
- Vinnuvélar
- Vörubíla
- Bata

Vertu vinur okkar á Facebook
Sími: 517-8240 - Súðarvogur 20 - www.eyjalind.is